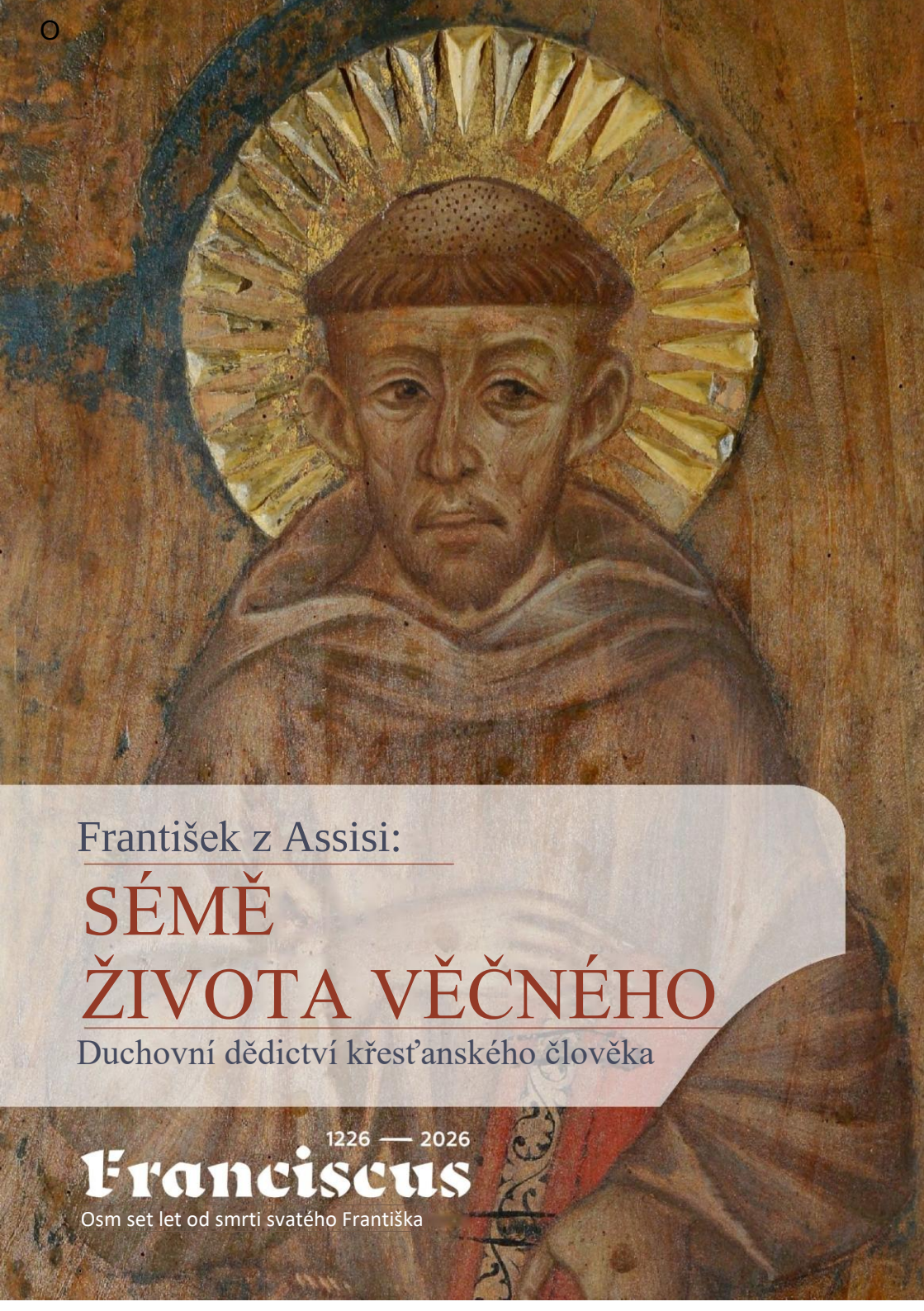

František z Assisi:

SÉMĚ ŽIVOTA VĚČNÉHO

Duchovní dědictví křesťanského člověka

1226 — 2026

Franciscus

Osm set let od smrti svatého Františka

Před osmi sty lety
opustil František z Assisi tento svět.
Ale sémě, které zasel, stále klíčí.

Svatý Pavel ve svém listě Galatským píše slova, která se zdají být protichůdná: „*Kdo seje do Ducha, z Ducha sklídí věčný život*“¹. Tato slova se naplnila ve Františkovi. Poté, co přijal Ježíšova Ducha do svého nitra, až do té míry, že na svém těle nesl znamení Ukřižovaného, stal se sám semenem evangelia, plným plodů věčného života.

Je to vzácné dědictví, které nám zanechal. Dědictví, které i dnes promlouvá k srdcím a myslím naší generace, pomáhá nám věřit v evangelium, „*mít Ducha Páně a jeho svaté působení*“² a stát se znamením pokoje.

Tímto dopisem chceme poděkovat Pánu za evangelium, které zasadil do církve před 800 lety a které je dodnes živé a plodné. Společně si přejeme připomenout některé základní aspekty této křesťanské historie. Aspekty, které zůstávají dědictvím pro všechny, kteří chtějí následovat Františka a jít ve stopách Pána Ježíše.

¹ Gal 6,8.

² Rb 10,8.

Necháme se vést *Závětí*, kterou Světec napsal krátce před svou smrtí. V ní František připomněl zásadní okamžiky svého života: počáteční události, setkání s církví a plody, které přineslo společenství s bratry. Pouze pokud vycházíme z této minulosti, řekl, můžeme pochopit přítomnost a budovat budoucnost.

I pro nás tedy představuje tento příběh cenné dědictví, které nám pomáhá poznat „Františkovy úmysly“. Tak můžeme dnes znovu zvolit své evangelijní povolání podle toho, jak Světec žil svůj křesťanský život.

1. Setkání, které vše změnilo

Sémě plné milosrdenství a víry

*„Pán dal mně, bratru Františku,
abych začal konat pokání.“³*

Tak začíná Závěť. František vypráví o hlubokém obrácení: Pán mu dopřál radikální změnu jeho způsobu vidění a prožívání života. Už ne logika rytíře, který musí převyšovat všechny ostatní a stoupat k moci. Ale logika bratra, který sdílí osud těch nejmenších, sestupuje mezi poslední, k nimž patří, protože i on je malomocný.

Byla to zkušenost, která změnila jeho vnímání a způsob uvažování. Osvobodila ho od hořkosti života ovládaného rivalitou. Přivedla ho k radosti ze života, který se odehrává ve znamení sdílení.

Oči malomocných

K tomuto obratu došlo díky dvojímu setkání. Nejprve s tvářemi malomocných⁴. František opustil pohodlí Assisi a odešel mezi ně.

³ Test 1.

⁴ Test 1-3.

Závěť to připomíná jednoduchými a hlubokými slovy: „*Pán ho vedl mezi ty ubohé a on se nad nimi smíloval*“⁵.

Zde je klíčové slovo: milosrdenství. Život Františka se nezměnil proto, že se rozhodl pro chudobu, ale proto, že prokázal milosrdenství. Chudoba byla samozřejmě cestou, jak toho dosáhnout. Kdyby se nestal bližním a nesdílel osud chudých, nemohl by jim darovat své srdce.

Ve volbě chudoby jsou obsaženy všechny ostatní ctnosti, které byly Františkovi drahé: pokora, trpělivost, prostota, minorita. Bez nich by nebylo milosrdenství.

Proto nikdy nesmíme oddělovat tato dvě slova. Chudoba bez milosrdenství se stává modlou. Milosrdenství bez chudoby se redukuje na ideologii.

K ZAPAMATOVÁNÍ

- Chudoba bez milosrdenství se stává modlou.
- Milosrdenství bez chudoby se redukuje na ideologii.

Oči Ukřižovaného

Obrácení bylo dokonáno, když František potkal ukřižovaného Krista v San Damiano. Před ním vyplynula z jeho srdce modlitba, kterou spolu s *Pater noster* neustále používal se svými bratry a kterou pak chtěl znovu uvést v *Závěti*: „*Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, tady i ve všech kostelích na celém světě a děkujeme ti, protože svým svatým křížem jsi vykoupil svět*“⁶.

⁵ Test 2.

⁶ Test 4-5.

V oslavené tváři ukřižovaného Krista viděl František otevřené oči Syna upřené na Otce. Ty oči byly jistým znamením Boží lásky ke každému zraněnému člověku, který potřebuje spásu.

To bylo „*slovo kříže*“⁷, které slyšel v San Damiano: Bůh se stal chudým, přišel mezi nás, aby nám prokázal milosrdenství. V tomto a ve všech ostatních kostelích, kde rozjímal o oslaveném Kristu, opakoval tuto modlitbu jako shrnutí své zkušenosti víry v tu tvář, v níž pokaždé poznal Lásku, kterou je Bůh, a jí se klaněl a žehnal, chválil ji a děkoval.

Narodil se nový člověk

Oči malomocných a oči Ukřižovaného darovaly Františkovi sémě věčného života. Od té chvíle začal žít v chvále Boha Otce zjeveného v Kristu, v pokoře vůči sobě samému, cítil se jako milovaný syn, a v milosrdenství vůči všem lidem, které přijímal jako požehnané bratry. Zrodil se nový člověk, v němž zakořenilo evangelium, a tak získal skutečnou a novou moudrost vůči sobě samému, vůči člověku a vůči Bohu.

To je první dědictví, které nám František zanechal: chudí a ukřižovaný Kristus jako základní a zásadní body našeho křesťanského pohledu na život. Zapomenout na to a žít jinak znamená nechat vyprchat naše povolání františkánů a františkánek, naše skutečné pokání, tedy naše evangelní obrácení.

⁷ 1Cor 1,18.

2. Církev, chudá ale úrodná země

Kde zasadit sémě

Po obrácení stál František před zásadní otázkou: kam zasadit sémě, které v něm Bůh zasel? Která půda byla nejvhodnější, aby mohlo vyrůst a přinést ovoce?

Církevní situace té doby nebyla snadná. Duchovenstvo bylo často morálně a duchovně chudé. Mnohá laická hnutí, posilněná svým evangelním rozhodnutím, soudila, odsuzovala a opouštěla tuto církev.

Pro Františka však církev zůstávala tím polem z podobenství, na které Rozsévač⁸ neustále rozséval své semeno. I přes kameny, trní a tvrdost té půdy zůstávalo toto pole místem, kde mohlo evangelium klíčit.

San Damiano: naučit se milovat Církev

František strávil asi rok v San Damianu poté, co opustil otcův dům a rozešel se se svou obchodní a soutěživou logikou⁹. To bylo období, kdy byl František vychováván k církevnímu životu a učil se jej milovat s pokorou a věrností, aniž by upadl do duchovní pýchy dokonalých.

⁸ Cfr. Mt 13,1-23, Mc 4,1-20 e Lc 8,4-15.

⁹ 1Cel 15, 3Comp 19.

Žil spolu s chudým knězem Pietrem¹⁰, který tam sloužil mši. S ním navázal přátelský vztah¹¹.

V té době mu „*Pán dal velkou víru v kněze*“¹², tedy v církev. Tato zkušenost byla tak hluboká, že měla trvalý význam: „*Kdybych potkal chudé kněze, chtěl bych je ctít, milovat a vážit si jich jako svých pánů*“¹³.

S tím chudým knězem prožil období, které bylo zásadní pro jeho evangelickou identitu. Byl vychován ve víře v církev, uznávanou jako sakrální místo zjevení Boží lásky.

K ZAPAMATOVÁNÍ

- Církev se všemi svými trny zůstává místem, kde může klíčit evangelium.

Eucharistie: jádro tajemství

Eucharistie byla jistým důkazem tohoto tajemství. V ní se „*každý den*“¹⁴ Nejvyšší a Všemohoucí nechával ovládat chudýma a možná nečistýma rukama kněží.

František si to s úžasem připomíná: „*Z Nejvyššího Božího Syna nevidím na tomto světě nic jiného než jeho Nejsvětější Tělo a Krev*“¹⁵.

¹⁰ AnPer 7.

¹¹ 3Comp 21-22.

¹² Test 6.

¹³ Test 7-8.

¹⁴ Am I, 16-18.

¹⁵ Test 10.

Ve velké oddanosti eucharistii se prolínají dva základní momenty: láska k té chudé zemi, kterou je církev, v níž Bůh „*každý den sestupuje do rukou kněze*“¹⁶ a pokorně se mu podřizuje; a kontemplace tajemství Boha, který je „pokora“¹⁷ a který se nám dává „*v skromné podobě chleba*“.

V chudém a skromném chlebu eucharistie měl František v rukou nejen vzpomínku na hodnotu církve, ale také svátost, v níž mohl každý den rozjímat o Ježíšově logice: pokora a chudoba jako jediné cesty, jak se stát darem milosrdenství.

Církev a eucharistie jsou druhým dědictvím, které nám František zanechal: půdou, do které můžeme zasít naše evangelijní sémě, aby se stalo skutečně křesťanským, a logikou, kterou se každý den živíme, abychom přinesli plody věčného života.

¹⁶ Am I, 18.

¹⁷ LetOrd 28.

3. Bratry, aby nesli pokoj světu

Dar bratří

V San Damianu našel František své místo v životě. Nic jiného nehledal. Ale Bůh ho opět překvapil a dal mu nečekaný dar: bratry. S nimi by žil „*podle svatého evangelia*“¹⁸ a putoval by po světě, hlásaje mír¹⁹. Semeno evangelia by přineslo hojnější ovoce..

Bratrské společenství bez moci

František vzpomíná: „*Když mi Pán dal bratry, nikdo mi neukazoval, co mám dělat, ale sám Nejvyšší mi zjevil, že mám žít podle svatého evangelia*“²⁰.

Se svými prvními společníky nechtěl vytvořit pyramidový řád, ale kruhovou bratrskou komunitu. Chtěl odstranit vertikální princip moci, typický pro feudální řád. Chtěl zavést vzájemnost služeb, kterou viděl zářit v evangeliu.

¹⁸ Test 14-15.

¹⁹ Cfr. Test 23.

²⁰ Test 14.

I názvy musely odpovídat tomuto snu: „*Nikdo ať si nedává říkat převor, ale všichni ať se nazývají menšími bratry. A jeden druhému umývejte nohy*“²¹.

Tento styl měly zaručovat dvě postavy: „nadřízený“ jako „ministr a služebník“ ve službě bratrům²², na způsob „matky“, schopné blízkosti a péče v těžkých chvílích²³. Jen tak by bratři mezi sebou vytvořili skutečnou „domácnost“²⁴ a „rodinu“²⁵, autentické plody a jistou záruku společného života „podle evangelia“.

Tuto logiku potvrzuje František ve svém krásném dopise anonymnímu ministrovi: ty obtíže, které zažíval při vedení bratří, měl „*považovat za milost*“²⁶. Údiv, někdy bolestivý, z mezilidských vztahů je tím, co, pokud je prožíván ve jménu evangelia, vede k bratrštějšímu světu.

K ZAPAMATOVÁNÍ

- Ne pyramidový řád, ale kruhová bratrská komunita.
- Všichni jsou bratři a menší: jeden druhému umývá nohy.

²¹ Rnb 6, 3.

²² Cfr. Rb 10.

²³ Cfr. Rb 6.

²⁴ Cfr. Rb 6, 7.

²⁵ Cfr. Rb 10, 5

²⁶ LMin 2.

Svědkové zvěstující pokoj

Z bratrského stylu vychází druhý důležitý plod: být svědky a hlasateli pokoje.

František připomíná úkol, který dostal od Pána: „*Pán mi zjevil, abychom zdravili takto: „Pán ti uděl pokoj“*“²⁷.

Bylo to mnohem víc než jen pozdrav: byl to program evangelizace. A mohl se uskutečnit pouze tehdy, pokud by mezi lidmi zůstali skuteční menší bratři. Muži „*negramotní a podřízeni všem*“²⁸: jejich prostota a minorita měly být obsahem pozdravu pokoje a strategií, jak jej učinit věrohodným.

V pravidlech upřesnil: „*Když jdou světem, ať se nehádají a vyhýbají se sporům, ať nesoudí druhé, ať jsou mírní, pokojní a skromní, pokorní a pokorní, ať mluví se všemi uctivě a slušně*“²⁹.

Jen tak, osvobození od násilí a posílení svou pokornou podřízeností, mohli splnit svůj úkol: „*Do každého domu, do kterého vejdou, řeknou: Pokoj tomuto domu*“³⁰.

A tak, právě proto, že měli být „menšími bratry“, tedy „*šášky Páně, kteří mají dojmout srdce lidí*“ k míru³¹, František ve stejném textu Řehole krátce předtím zakázal bratrům jezdit na koni³². Neměli chodit po světě jako rytíři Kristovi, aby shora vnucovali moc své pravdy. Byli povoláni, aby zůstali dole, aby žili „*mezi lidmi bezvýznamnými a opovrhovanými, mezi chudými a slabými, nemocnými a malomocnými a mezi žebráky podél cesty*“³³.

²⁷ Test 23.

²⁸ Test 19.

²⁹ Rb 3, 11.

³⁰ Rb 3, 12.

³¹ CAss 83.

³² Rb 3, 12.

³³ Rnb 9, 2.

Jen tak mohli být tou pokornou a mírumilovnou přítomností, která byla nezbytná k vyvolání úcty a dialogu. Jen tak mohli podporovat mír v církvi, ve společnosti a ve světě.

Dnes více než kdy jindy vnímáme, že cesta tichých a pokorných srdcem, jakým byl Ježíš³⁴, je jediná, která může vést lidi k upřímnému hledání cest k míru. Propojený a různorodý svět, jako je ten náš, vyžaduje k řešení napětí a rivality bez násilí ducha dialogu a spolupráce.

³⁴ Cfr. Mt 11, 29.

Závěr: Sémě nepřestává klíčit

Dědictví, jež nás volá

To je sémě věčného života zaseté do srdce Františka. Semínko plné milosrdenství vůči lidem a víry v ukřižovanou lásku Krista.

Aby mohlo růst, svěřil je chudé, ale úrodné půdě církve. V ní chtěl již zde, v dějinách, začít realizovat evangelický sen o světě pokoje, v němž jsou všichni bratři.

Tři slova evangelia jsou klíčová pro toto vzácné dědictví:

- Milosrdenství vůči chudým a láska ukřižovaného Krista.
- Podřízenost církvi, v níž se projevuje Boží láska, která se stává eucharistií.
- Bratrský život založený na službě a přijetí, předpoklad pro věrohodné hlásání smíření a míru.

Naše zodpovědnost

Je to poslání, které pokračuje dodnes. Vyžaduje od nás úsilí a zodpovědnost, abychom toto semínko evangelního života učinili viditelným a plodným.

Již 800 let naplňují toto povolání muži a ženy františkánské rodiny. V duchu rodiny žijí každý podle svého osobního povolání „*podle svatého evangelia*“.

To, co se od nás všech žádá, je plodnost skromného a chudého, ale vytrvalého a velkorysého sémě našeho křesťanského života. Ať už se nacházíme v jakémkoli stavu.

Být opravdovými křesťany znamená také být dobrými občany.

Řešit skutečné problémy a hledat inovativní řešení pro spravedlivější a bratrštější svět. To je jediná podmínka, jak dát naději na mír.

Poutníci k cílovému Městu

Abychom se v tomto úsilí nenechali odradit, František nám připomíná, že jsme „*poutníci a cizinci v tomto světě*“³⁵. Lidé, kteří žijí v očekávání konečného Města.

Naše úsilí je úsilím *poutníků*, lidí, kteří nemají definitivní řešení, ale vědí, kam směřují. Vědí, že jsou povoláni k věčnému životu ve společenství s živým Bohem a ve společenství mezi sebou.

A vědí, že toto společenství bude úplné a definitivní teprve tehdy, až „*Bůh bude všechno ve všem*“³⁶.

³⁵ Rb 6 2; 1Pt 2,11.

³⁶ 1Cor 15,28.

Pane Ježíši Kriste,
děkujeme Ti za semínko věčného života,
které jsi zasel do Františka.
Děkuji, že toto semínko pokračuje v klíčení,
z generace na generaci.
Ať v každém z nás přináší ovoce: milosrdenství vůči chudým,
lásku k Tobě ukřižovanému, věrnost církvi, lásku k eucharistii,
bratrství bez moci, svědectví o míru.
Pomoz nám žít „podle svatého evangelia“ tam,
kde jsme a kde působíme.
Ať nás Duch svatý učiní zapálenými křesťany,
občany této doby,
schopnými čelit reálným problémům
a usilovat o spravedlivější a bratrštější svět.
A připomeň nám, že jsme poutníci naděje,
na cestě k definitivnímu městu,
kde Bůh, tvůj i náš Otec, bude všechno ve všem. *Amen.*

Františkova setba nepřestává klíčit.
Je na nás, aby nesla plody.

Prot. N. 01/26
Assisi, 10. ledna 2026
800. výročí smrti svatého Františka 1226 — 2026

Fr. Massimo Fusarelli, OFM
Generální ministr

Fr. Amando Trujillo Cano, TOR
Generální ministr

Fr. Carlos Alberto Trovarelli,
OFMConv
Generální ministr

Tibor Kauser, OFS
Generální ministr

Fr. Roberto Genuin, OFMCap
Generální ministr

Sr. Daisy Kalamparamban
Předsedkyně IFC-TOR

DODATEK

Tipy pro prohloubení znalostí o tomto dopise:

Pro osobní reflexi: Přečtěte si každý den jednu část a zastavte se u tučně vyznačených vět. K reflexi použijte otázky na konci každé části.

Ve skupině/komunitě: Věnujte každé ze tří hlavních částí jedno setkání (60/90 minut). Tomuto okamžiku je třeba věnovat pozornost, aby se všichni mohli vyjádřit v atmosféře vzájemného naslouchání.

Modlitbami: Použijte tematické modlitby na konci každé části k zahájení nebo ukončení své reflexe.

Modlitba na začátek cesty (na začátku každého setkání)

Pane Ježíši Kriste,
který jsi povolal Františka, aby
následoval tvé stopy,
a dal mu srdce schopné
milosrdenství a oči, aby viděl tvou
tvář v chudých a v Ukřižovaném,
otevři také naše srdce tvému slovu.

Pošli svého Svatého Ducha, abychom
pochopili vzácné dědictví, které nám
František zanechal, a abychom i my
mohli žít podle svatého evangelia.

Amen .

1. Setkání, které vše změnilo

✓ DNES, KONKRÉTNĚ

V této době:

- Prokaž milosrdenství někomu na okraji společnosti
- Věnuj 10 minut tichému rozjímání před Ukřižovaným.
- Napiš do svého deníku: kdo jsou „malomocní“, které setkávám?

Pro osobní a společnou reflexi:

- Snažím se rozpoznat „malomocné“ své doby: kdo jsou ti vyloučení, s nimiž se setkávám?
- Kdy jsem zažil, že milosrdenství mění více než dokonalost?
- Kde dnes vidím „otevřené oči“ Ukřižovaného, které se na mě dívají?

Modlitba

Pane,
vedl jsi Františka mezi malomocné a
naučil jsi ho milosrdenství.

Otevři mé oči, abych mohl vidět
“malomocné” mé doby: chudé,
vyloučené, lidi na okraji, ty, kterým se
všichni vyhýbají a jimi pohrdají.

Dej mi odvahu, abych opustil své
pohodlí, stal se bližním a objevil, kdo
je bližním pro mne a sdílel s ním jeho
údel.

Nauč mne, že nestačí zvolit si
chudobu: musím konat
milosrdenství, darovat své srdce,
nejen věci.
Osvobod' mne od hořkosti soupeření
a doved' mne k lahodnosti sdílení.

Amen.

2. Církev, chudá, ale úrodná země

✓ DNES, KONKRÉTNĚ

V této době:

- Účastni se eucharistie s obnovenou pozorností
- Přijď o 5 minut dříve, aby ses mohl v klidu připravit.
- Děkuj za církev, i přes její chudobu

Pro osobní a společné zamyšlení

- Jak prožívám svou příslušnost k církvi s její chudobou a bohatstvím?
- Kde „zasévám své evangelium“? Kde jsou místa, kde mohu svědčit?
- Je Eucharistie skutečně středobodem mého týdne? Jak by tomu mohlo být ještě více?

Modlitba

Pane,

Tys naučil Františka milovat Církev,
svou matku, se všemi jejími
nedostatky.

Já se chci také rozhodnout zasadit
své semínko do této chudé ale úrodné
země.

Osvobod' mne od pokušení soudit z
pozice pýchy dokonalých, pocitu
nadřazenosti toho, kdo se považuje
za lepšího.

Nauč mne vidět v Církvi ono
pole, na kterém ty, trpělivý
Rozséváč, nepřestáváš zasévat
sémě Evangelia.

Daruj mi velikou víru ve kněze,
do jejichž chudých rukou ty
nepřestáváš rozdávat sebe sama v
Eucharistii.

Amen.

3. Bratry, aby nesli pokoj světu

✓ DNES, KONKRÉTNĚ

V této době:

- Omluv se někomu, místo aby ses ospravedlňoval.
- Přinášej mír do rodinných nebo pracovních konfliktů
- „Umyj nohy“ někomu: slouž místo toho, abys vládl

Pro osobní a společné zamyšlení

- Jsou mé vztahy „kruhové“ nebo „pyramidové“? Kde poznávám, že uplatňuji moc namísto služby?
- Jak konkrétně mohu přinášet mír do prostředí, ve kterém žiji?
- Jsem spíše „rytířem“ (který přikazuje) nebo „bratrem a menším“ (který komunikuje s pokorou)?

Modlitba

Pane,
jenž jsi Františkovi daroval bratry,
nauč mne prožívat bratrství.

Osvobod' mne od touhy vládnout,
od pokušení moci

Dej, ať pochopím, že vztahy nejsou
pyramidální ale kruhové:
všichni jsou bratry, nikdo pánem.

Nauč mne “umývat nohy” druhým,
být služebníkem, ne pánem.

Učiň, abych uměl být “matkou”,
jež umí přijmout toho, kdo chybuje
a mít trpělivost s obtížným
člověkem.

Pomoz mi vidět obtíže ve vztazích
nikoli jako selhání, ale jako milost,
příležitost k růstu v lásce.

Amen.

Závěr: Sémě nepřestává klíčit

☑ ZÁVĚREČNÉ OTÁZKY

- Které ze tří dědictví Františka (milosrdenství, církev/eucharistie, bratrství/mír) mi připadá nejvzdálenější od mého a našeho dnešního života??
- To je pravděpodobně oblast, ve které tě Pán volá k růstu. Co konkrétně můžeš udělat?
- Která věta z dopisu mne a nás nejvíce zaujala? Proč?
- Napiš si ji, nauč se ji nazpaměť a opakuj ji během týdne jako modlitbu.
- Jaký konkrétní závazek chci po přečtení tohoto textu přijmout?
- Buďte konkrétní: ne „chci být lepší“, ale „tento týden zavolám té osobě“, „navštívím toho nemocného“, „omluvím se (komu?) ...“.

Preghiera

Signore, Principe della pace, fa' di me uno strumento della tua pace.

Insegnami a portare il tuo saluto: “Il

Signore ti dia pace”.

Non come parola vuota, ma come programma di vita.

Aiutami a non litigare, a non giudicare, a essere mite, pacifico, mansueto.

Fammi capire che non devo andare

come “cavaliere” che impone la verità dall’alto.

Ma come “fratello/sorella e minore” che sta in basso, che dialoga con umiltà, che ascolta prima di parlare. Rendimi costruttore di ponti, seminatore di riconciliazione, presenza pacifica che suscita dialogo e rispetto.

Amen.

1226 — 2026
Franciscus

Osm set let od smrti svatého Františka